

Myllyviljojen laatu yllätti positiivisesti

Minna Oravuo

Vaiherikkaan markkinatalven ja olosuhteiltaan vaihtelevan kasvukauden jälkeen on hienoa havaita, että viljan laatu on hyvä. Sekä kevätvehnässä että kaurassa myllykelpoisen viljan osuus on korkea.

Raision lajiketulokset alkusyksyn perusteella.

Kesän satoa on nyt vastaanotettu Raision myllyille Nokialle ja Raisioon yli kolme kuukautta. Vaikka kesän satoa vastaanotetaan vielä lähes 10 kuukautta, niin jo analysoitujen näytteiden määrä kuvaa hyvin viljan laatua laji- ja lajikekohtaisesti.

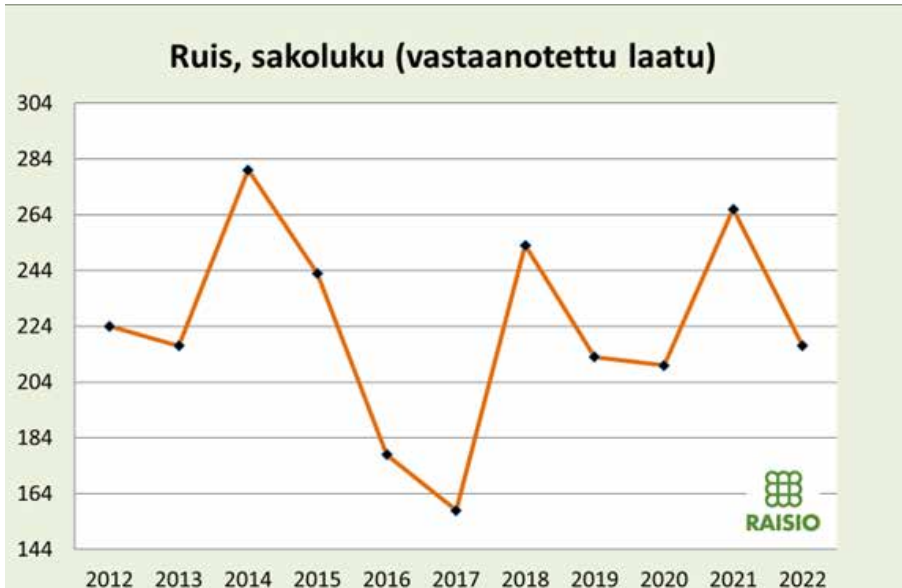
Raision myllylle vastaanotettu vehnä on viljelty pääosin Varsinais-Suomen alueella. Ruis tulee sekä Pirkanmaalta että Varsinais-Suomesta. Nokian myllyn käyttämä kaura on viljelty Pirkanmaalla, Varsinais-Suomessa, Satakunnassa ja Hämeessä. Vaikka myllyviljojen tuottajia on satoja, niin laatuylteenvedot eivät ole tieteellistä tutkimusta, vaan yhteenveto niistä näytteistä ja eristä, joita meille on toimitettu. Tämä kannattaa vertailuja

tutkaillessa muistaa. Toisaalta tieto tulee juuri käytännön viljelystä ja on siksi mielenkiintoista myös viljelijän näkökulmasta.

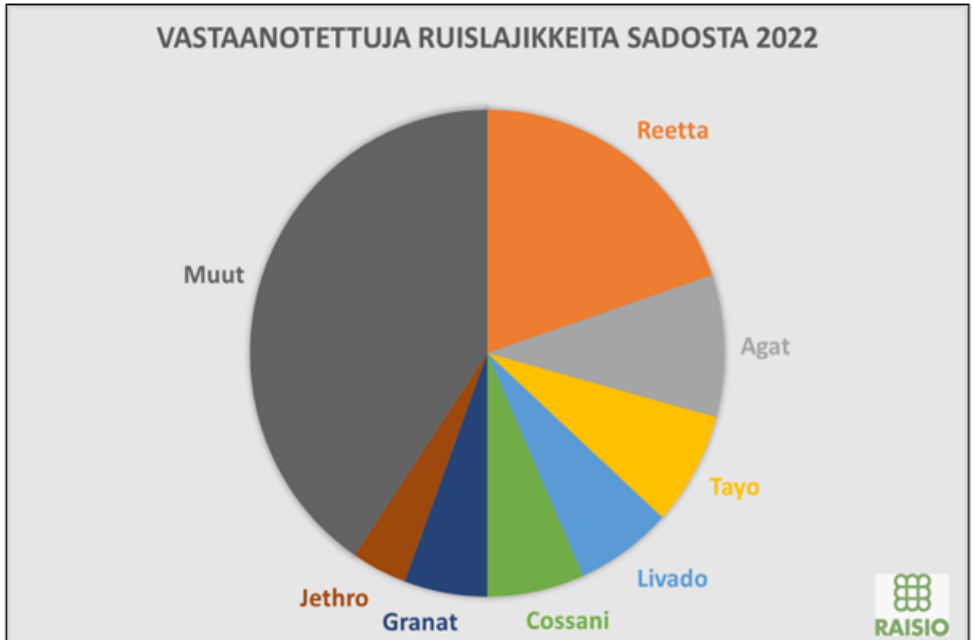
Rukiin laatu hyvä, vaikka torajyviä esiintyy hieman viime vuosia enemmän

Rukiin vastaanotetuissa erissä sakoluku vaihtelee 130 ja 330 välillä, ollen keskimäärin 220 (Kuva 1). Torajyviä esiintyy jonkin verran enemmän kuin viime vuonna, mikä johtunee ankaran talven aiheuttamasta kasvustojen epätasaisuudesta. Harvahkoissa ruiskavustoissa kukkien pölyttyminen on hidasta ja epätäydellistä, joka mahdollistaa ergotalkaloidi-sienelle olosuhteet tunkeutua kukintoihin ja myöhemmin muodostaa torajyväpahkoja.

Rukiin lajikevalikoima on laajentunut selvästi viime vuosina, mikä näkyy myös myllylle toimitettujen lajikkeiden määrässä. Tämän syksyn lajikkeista normaalia suurempi osa on populaatiolajikkeita, sillä ne talvehtivat viime talvena hybridilajikkeita paremmin.

Kuva 1. Rukiin keskimääräinen sakoluku vaihtelee vuosittain

Kuva 2. Raison myllyille toimitetut merkittävimmät ruislajikkeet

Kevätvehnän laatu hyvä, valkuainen hivenen viime vuotta korkeampi

Vehnän valkuaispitoisuus on hyvä ja suurin osa Raisioon toimitetuista esi- näytteistä täyttää myllyvehnän vastaan- ottovaatimukset. Valkuaispitoisuus esi- näytteissä on keskimäärin 13,9 %, kun se viime vuonna oli 13,7. Vastaanotettujen erien keskivalkuainen on 13,7 %. Lajik- keista Quarna pitää edelleen ykköspaik- ka valkuaispitoisuuden osalta.

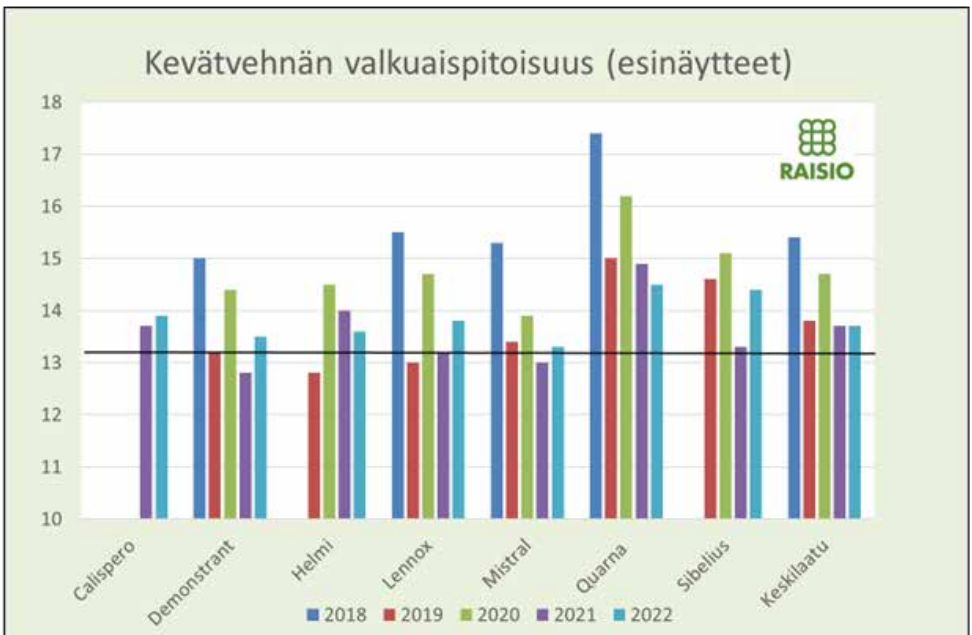
Sakoluku on yleisesti hyvin korkea: kes- kimäärin 324 ja eroa viime vuoteen on yli 100 yksikköä. Vastaanotettujen erien sakoluku on hieman alhaisempi eli 317. Korkeimmat mitatut arvot ovat lähes 420 ja alhaisimmat 180 tasolla, joten

tähän mennessä analysoiduista eristä sa- koluvun takia eriä ei ole hylätty.

Kevätvehnän hehtolitrapaino on esi- näytteissä 83,4 kg/hl eli lähes 3 kiloa korkeampi kuin viime vuoden sadossa. Syysvehnän valkuaispitoisuudet ovat selvästi viime vuotta alhaisemmat, joten harva erä voidaan vastaanottaa Raision myllylle ja käyttää osana vehnä jauho- seoksia. Keskivalkuainen syysvehnän esi- näytteissä on ollut 11,4 %.

Suurimokauran laatu positiivi- nen yllätys

Suurimokauran jyväkoko ja paino vaih- telee, sillä osa pelloista kärsi pitkistä poutajaksoista ja veden puute vaikutti kauran laatuun. Pääsääntöisesti laatu

Kuva 3. Kevätvehnän esi- näytteiden valkuaispitoisuus vaihtelee lajikekohtaisesti.

Kuva 4. Kevätvehnän sakoluku on erittäin korkea

on kuitenkin erinomaista ja ero viime vuoteen on huima. Keskimääräinen hehtolitrapaino on esinäytteissä 56,1 kg, ja vastaanotetuissa erissä yli 58 kg/hl. Eroa viime vuoden satoon on kaksi kiloa. Tärkeimmissä lajikkeissa on suuria eroja. Niklaksen hehtolitrapaino on vastaanotetuissa erissä 57,4 kg, kun Mattyn on lähes 59,5 kg.

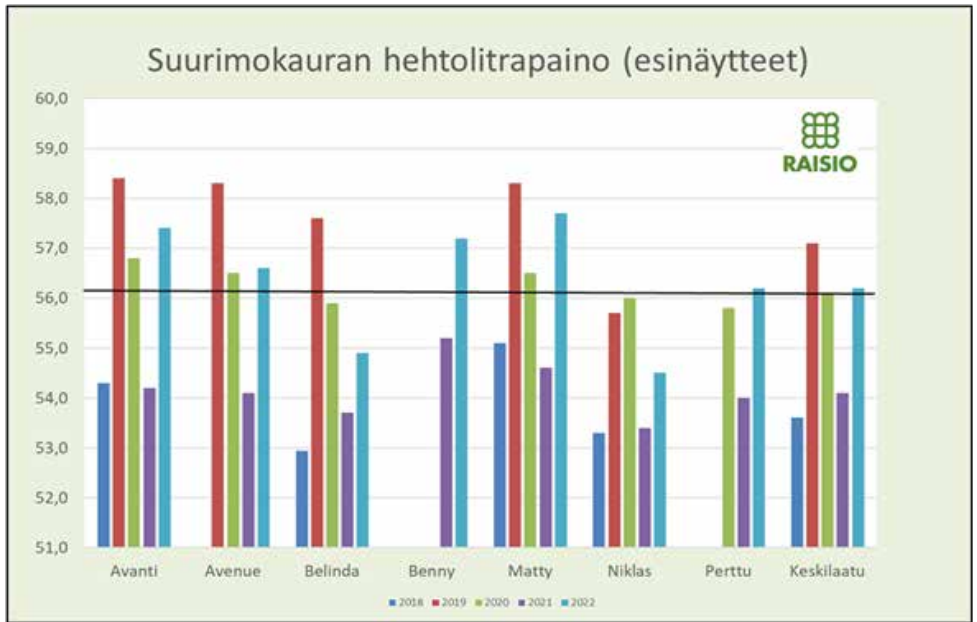
Pikkujyvien määrä on maltillinen. Alle 2 mm jyvien osuus on keskimäärin 5,4 %, kun arvo oli viime vuonna lähes 2 %-yksikköä korkeampi. Lajikkeiden väliset erot ovat jopa suurempia kuin hehtolitrapainossa.

Nokian myllylle 75 % kaurasta muodostuu noin kymmenestä lajikkeesta. Suurimman osuuden ovat alkukauden osalta napanneet Avenue, Niklas, Benny,

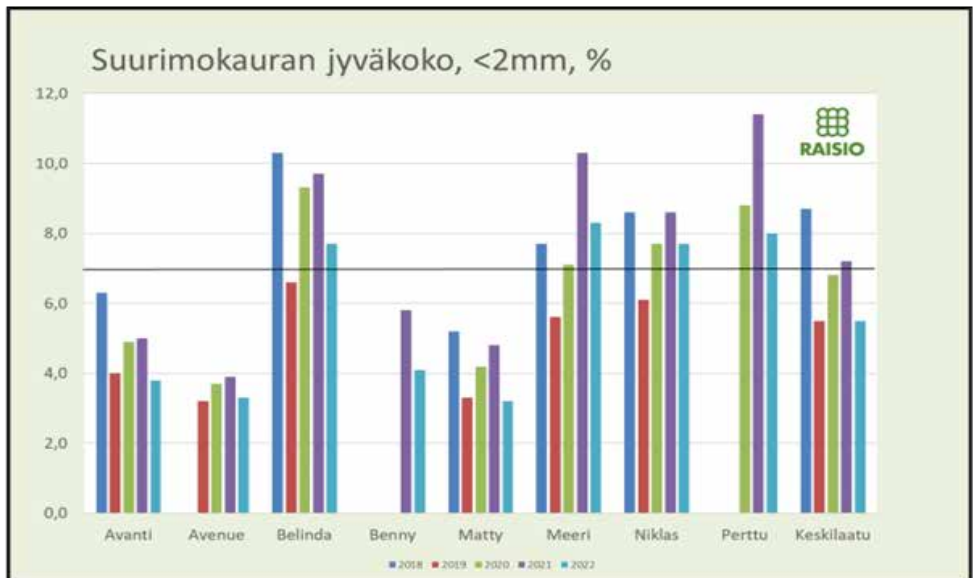
Matty ja Avanti. Näillä lajikkeilla myös jyväkoko on hyvä ja keskimääräistä parempi. Niklas jää muista hieman jälkeen, johtuen varmasti sen aikaisuudesta ja sitä kautta heikommasta kuivuuden kestävydestä. Jyväkoko vaikuttaa myllyn prosessissa saantoon. Saanto on hyvä, kun jyvän koko on suuri ja ydintä suhteessa kuoren määrään on paljon. Vaikka kasvuolosuhteet vaikuttavat jyväkokoon, niin parhaat lajikkeet ovat pärjänneet hyvin myös hankalimmissa olosuhteissa.

Uusissa lajikkeissa paras potentiaali?

Pikaisella selvityksellä voi huomata, että kauralajikkeita on runsaasti valittavissa

Kuva 5. Kauralajikkeiden hehtolitrapäinoon vaikuttavat kasvuolosuhteet ja lajike

Kuva 6. Kauran lajittelussa alle 2 mm jyvät lajitellaan rehuksi tai polttoon

